

ΠΟΛΙΤΙΚΗ ΔΙΚΑΙΟΔΟΣΙΑ ΚΑΙ ΔΙΑΔΙΚΑΣΙΑ ΣΤΗΝ ΚΥΠΡΟ

ΟΜΙΛΙΑ ΤΟΥ ΜΥΡΩΝΟΣ ΝΙΚΟΛΑΤΟΥ, ΔΙΚΑΣΤΗ ΤΟΥ ΑΝΩΤΑΤΟΥ ΔΙΚΑΣΤΗΡΙΟΥ, ΣΕ ΜΑΘΗΤΕΣ ΚΑΙ ΜΑΘΗΤΡΙΕΣ ΛΥΚΕΙΩΝ ΤΗΣ ΛΕΥΚΩΣΙΑΣ, ΜΕ ΤΗΝ ΕΥΚΑΙΡΙΑ ΤΗΣ ΗΜΕΡΑΣ ΠΟΛΙΤΙΚΗΣ ΔΙΚΑΙΟΣΥΝΗΣ.

Η πρόσβαση στα Κυπριακά Δικαστήρια είναι συνταγματικά κατοχυρωμένη. Οποιοδήποτε πρόσωπο φυσικό ή νομικό, είτε πολίτης της Δημοκρατίας είτε όχι, είτε κάτοικος Κύπρου είτε όχι, έχει το δικαίωμα να αποταθεί στα Κυπριακά Δικαστήρια που είναι καθ' ύλην και κατά τόπον αρμόδια και να ζητήσει τις θεραπείες που δικαιούται σύμφωνα με το Νόμο.

Η πολιτική διαδικασία μπορεί να αρχίσει με πολιτική αγωγή ή πρωτογενή αίτηση και αφορά σε αξιώσεις ενός φυσικού ή νομικού προσώπου εναντίον άλλου φυσικού ή νομικού προσώπου. Στις περιπτώσεις αγωγών η διαδικασία αρχίζει με το κλητήριο ένταλμα που είναι έντυπο που καταχωρείται στη Γραμματεία-Πρωτοκολλητείο του Δικαστηρίου και στο οποίο περιλαμβάνεται είτε ολόκληρη η απαίτηση του ενάγοντα είτε σύντομη περιγραφή της απαίτησης και ακολουθεί στη συνέχεια πιο εκτεταμένη έκθεση απαίτησης. Ενάγοντας είναι το πρόσωπο που με την πρωτοβουλία του κινείται η πολιτική διαδικασία και ο οποίος έχει απαίτηση από άλλο πρόσωπο, που ονομάζεται εναγόμενος. Αφού το κλητήριο ένταλμα ή η έκθεση απαιτήσεως επιδοθούν στον εναγόμενο ο εναγόμενος έχει δικαίωμα να καταχωρήσει σημείωμα εμφανίσεως και στη συνέχεια την

υπεράσπιση του ή απευθείας την υπεράσπιση του. Μαζί με την υπεράσπιση ο εναγόμενος δικαιούται να καταχωρήσει και ανταπαίτηση στην οποία να παραθέσει τυχόν ανταξιώσεις του εναντίον του ενάγοντα. Ο ενάγων δικαιούται στη συνέχεια να καταχωρήσει απάντηση στην υπεράσπιση και υπεράσπιση στην ανταπαίτηση, αν υπάρχει και ανταπαίτηση.

Μετά τη συμπλήρωση της προαναφερόμενης διαδικασίας, τη συμπλήρωση των δικογράφων, όπως ονομάζονται τα προαναφερόμενα έγγραφα, η υπόθεση ορίζεται ενώπιον του Δικαστηρίου για οδηγίες, είτε με πρωτοβουλία του ενάγοντα είτε και με πρωτοβουλία του εναγομένου αν ο ενάγοντας παραλείψει να το ζητήσει.

Στο στάδιο των οδηγιών το Δικαστήριο που επιλαμβάνεται της υποθέσεως μπορεί να εγείρει διάφορα θέματα που σχετίζονται με τα δικόγραφα ώστε όλα τα επίδικα θέματα, δηλαδή τα θέματα στα οποία οι διάδικοι διαφωνούν, να διασαφηνιστούν όσο καλύτερα μπορεί να γίνει αυτό και να προγραμματιστεί η ακροαματική διαδικασία με τον καλύτερο δυνατό τρόπο. Το Δικαστήριο, σε εκείνο το στάδιο, μπορεί να ενθαρρύνει τους διαδίκους να προετοιμάσουν παραδεκτά γεγονότα, πράγμα που διευκολύνει την ακροαματική διαδικασία εφόσον δεν θα σπαταληθεί πολύτιμος δικαστικός χρόνος για θέματα στα οποία συμφωνούν οι διάδικοι αλλά θα αφιερωθεί ο χρόνος του Δικαστηρίου μόνο σ' εκείνα που οι διάδικοι διαφωνούν. Στο στάδιο των οδηγιών μπορεί να διαφανεί η ανάγκη τροποποίησης των δικογράφων ώστε να περιληφθεί σ' αυτά κάτι το οποίο δεν

περιλήφθηκε αλλά θα έπρεπε να αναφέρεται ή να διαγραφεί από τα δικόγραφα κάτι που είναι σκανδαλώδες ή δημιουργεί προκατάληψη εναντίον του άλλου διάδικου, ή και το οποίο είναι αχρείαστο.

Όταν η υπόθεση είναι έτοιμη για την ακροαματική διαδικασία, ορίζεται για ακρόαση. Κατά την ακρόαση, στην πολιτική δίκη, δίνει πρώτα μαρτυρία ο ενάγοντας και οι μάρτυρες του και στη συνέχεια δίνει μαρτυρία ο εναγόμενος και οι μάρτυρες του. Αν υπάρχει ανταπαίτηση ο εναγόμενος και οι μάρτυρες του δίνουν μαρτυρία προς υποστήριξη της ανταπαίτησης τους και ο ενάγοντας και οι μάρτυρες του δίνουν μαρτυρία προς υποστήριξη της υπεράσπισης στην ανταπαίτηση. Σπάνια αρχίζει με την προσφορά της μαρτυρίας του ο εναγόμενος και οι μάρτυρές του και αυτό γίνεται όταν με τις παραδοχές του εναγομένου στις αξιώσεις του ενάγοντα μετατοπίζεται το βάρος της απόδειξης επιδίκων θεμάτων από τον ενάγοντα στον εναγόμενο.

Ο κάθε διάδικος έχει δικαίωμα να αντεξετάσει τους μάρτυρες του άλλου διάδικου. Με την αντεξέταση, συνήθως, επιχειρείται η κατάρριψη της αξιοπιστίας του μάρτυρα, δηλαδή το να φανεί στο δικαστήριο ότι ο μάρτυρας δεν είναι αξιόπιστος – όχι μάρτυρας της αλήθειας. Η μαρτυρία δίνεται με την εξής σειρά: κυρίως εξέταση, αντεξέταση και επανεξέταση. Στην κυρίως εξέταση προβάλλεται η εκδοχή του μάρτυρα και στην επανεξέταση διευκρινίζονται σημεία της μαρτυρίας που χρειάζονται διευκρίνιση.

Η πολιτική δίκη διεξάγεται μέσα στα πλαίσια που καθορίζουν τα δικόγραφα και δεν μπορεί να εκτροχιαστεί απ' αυτά τα πλαίσια. Σε περίπτωση που ένας διάδικος επιθυμεί να προσθέσει κάποια ουσιώδη γεγονότα στο δικόγραφο του θα πρέπει να υποβάλει αίτηση τροποποίησης του δικογράφου του και αν επιτύχει τότε να τροποποιήσει το δικόγραφο του. Στα δικόγραφα περιλαμβάνονται μόνο τα ουσιώδη γεγονότα και οι νομικοί ισχυρισμοί των διαδίκων αλλά όχι η μαρτυρία με την οποία θα αποδειχθούν τα γεγονότα αυτά.

Ο Δικαστής, στο αγγλοσαξωνικό ή αντιπαραθετικό νομικό σύστημα που ακολουθείται στην Κύπρο, στις πολιτικές και ποινικές υποθέσεις, διαδραματίζει το ρόλο του ανεξάρτητου και αμερόληπτου διαιτητή ο οποίος δεν έχει ενεργό ανάμειξη στην παρουσίαση της υπόθεσης των διαδίκων αλλά βρίσκεται εκεί για να διασφαλίσει τη διεξαγωγή δίκαιης δίκης για όλους τους εμπλεκομένους. Γι' αυτό το σκοπό ο Δικαστής πρέπει να βεβαιώνεται ότι η κάθε πλευρά έχει δίκαιη ευκαιρία να παρουσιάσει την υπόθεση της στο Δικαστήριο όπως επιθυμεί, ότι η μαρτυρία που προσφέρεται είναι νομικά επιτρεπτή, ότι η ατμόσφαιρα της δίκης παραμένει σε ήρεμο και πολιτισμένο επίπεδο και γενικά ότι η δίκη διεξάγεται σύμφωνα με τους δικονομικούς κανόνες και διασφαλίζει τα θεμιτά συμφέροντα όλων των εμπλεκομένων.

Μετά την λήξη της ακροαματικής διαδικασίας ο Δικαστής εκδίδει την απόφαση του. Η απόφαση μπορεί να εκδοθεί αμέσως μόλις συμπληρωθεί η ακροαματική διαδικασία αλλά το συνηθέστερο είναι ότι ο Δικαστής επιφυλάσσει την απόφαση του για να μελετήσει τη

μαρτυρία και τα νομικά σημεία που εγείρονται και εκδίδει την απόφαση του το συντομότερο δυνατό. Είναι αρχή του δικαίου μας ότι καθυστέρηση στην απονομή της δικαιοσύνης καταλήγει σε αδικία. Ως εκ τούτου είναι ευθύνη των Δικαστηρίων να επαγρυπνούν ώστε οι ενώπιον τους υποθέσεις να μην εκκρεμούν για παράλογα μεγάλα χρονικά διαστήματα και να διεκπεραιώνονται μέσα σε εύλογο χρόνο ανάλογα βέβαια με τη δυσκολία και τις περιπλοκές που μπορεί να παρουσιάσει η κάθε υπόθεση.

Η απόφαση του Δικαστηρίου θα πρέπει να είναι δεόντως αιτιολογημένη, το οποίο σημαίνει πως το Δικαστήριο θα πρέπει να προβεί σε αξιολόγηση της μαρτυρίας που δόθηκε, δηλαδή να καταλήξει σε συμπεράσματα ως προς το ποια μαρτυρία δέχεται ως αληθινή και ποια μαρτυρία απορρίπτει ως μη αληθινή και να δικαιολογήσει και τα συμπεράσματα του αυτά. Αφού καταλήξει το Δικαστήριο ως προς τα γεγονότα, θα πρέπει να εφαρμόσει τις κατάλληλες νομικές αρχές πάνω στα γεγονότα της υπόθεσης και έτσι να καταλήξει στην απόφαση του αναφορικά με το κατά πόσον ο ενάγων ή ο εναγόμενος στην ανταπαίτηση του δικαιούνται σε οποιοσδήποτε από τις νομικές θεραπείες που διεκδικούν.

Μετά την έκδοση της πρωτόδικης απόφασης, δηλαδή της απόφασης του κατώτερου Δικαστηρίου μπορεί να υποβληθεί έφεση στο Ανώτατο Δικαστήριο. Με την έφεση, η καταχώριση της οποίας δεν προϋποθέτει οποιαδήποτε άδεια είτε από το κατώτερο Δικαστήριο είτε από το Ανώτατο Δικαστήριο, μπορεί να προσβληθεί η ορθότητα της πρωτόδικης απόφασης τόσο αναφορικά με τα

ευρήματα αξιοπιστίας και τα γεγονότα που δέχθηκε το πρωτόδικο δικαστήριο ως ορθά όσο και αναφορικά με την ορθότητα των νομικών αρχών από τις οποίες καθοδηγήθηκε το πρωτόδικο δικαστήριο και την εφαρμογή των αρχών αυτών επί των γεγονότων.

Το Ανώτατο Δικαστήριο, ασκώντας τις εξουσίες του ως Εφετείο σε πολιτικές υποθέσεις, δεν ακούει ξανά μαρτυρία αλλά εξετάζει την ορθότητα της πρωτόδικης απόφασης με βάση τη μαρτυρία που δόθηκε ενώπιον του πρωτοδίκου δικαστηρίου. Σπάνια επεμβαίνει το Εφετείο στα ευρήματα αξιοπιστίας των μαρτύρων εφόσον το κατώτερο Δικαστήριο ήταν σε θέση να δει και να αξιολογήσει τους μάρτυρες που έδιναν μαρτυρία ενώπιον του ενώ το Εφετείο δεν έχει αυτή τη δυνατότητα. Όμως το Εφετείο έχει τη δυνατότητα να ανατρέψει τα ευρήματα αξιοπιστίας του πρωτοδίκου δικαστηρίου αν κρίνει ότι αυτά δεν δικαιολογούνται και έχει τη δυνατότητα να εξάξει τα δικά του συμπεράσματα από τη δοθείσα μαρτυρία. Επιπρόσθετα το Εφετείο εξετάζει και την ορθότητα των νομικών αρχών από τις οποίες καθοδηγήθηκε το πρωτόδικο δικαστήριο καθώς και την εφαρμογή τους στα γεγονότα της υπόθεσης.

Το Εφετείο έχει την εξουσία είτε να συμφωνήσει με το πρωτόδικο δικαστήριο και να επικυρώσει την απόφαση του είτε να διαφωνήσει με την πρωτόδικη απόφαση στο σύνολό της ή μερικώς και να την παραμερίσει στο σύνολό της ή μερικώς, ανάλογα με την περίπτωση. Έχει επίσης και την εξουσία να διατάξει επανεκδίκαση της υπόθεσης που σημαίνει ότι η ακροαματική διαδικασία θα επαναληφθεί στο κατώτερο Δικαστήριο είτε ενώπιον του ίδιου

Δικαστή είτε ενώπιον άλλου Δικαστή ανάλογα με τις οδηγίες του Εφετείου.

Τα έξοδα της δικαστικής διαδικασίας τόσο πρωτόδικα όσο και κατ' έφεση ακολουθούν, κατά κανόνα, το αποτέλεσμα, δηλαδή ο διάδικος που πετυχαίνει δικαιούται να πληρωθεί τα έξοδα του από το διάδικο που χάνει εκτός αν το Δικαστήριο διατάξει διαφορετικά οπότε θα πρέπει να αιτιολογήσει την απόφαση του και ως προς το ζήτημα των εξόδων.

Η δομή των Δικαστηρίων της Κύπρου έχει σχήμα πυραμίδας. Στο πάνω μέρος της πυραμίδας είναι το Ανώτατο Δικαστήριο της Κύπρου το οποίο για σκοπούς πολιτικής δικαιοδοσίας ενεργεί ως Εφετείο σε πολιτικές υποθέσεις. Δεν υπάρχει οποιονδήποτε δικαστήριο στην Κύπρο το οποίο μπορεί να ανατρέψει μια απόφαση του Εφετείου. Το Εφετείο απαρτίζεται από τρεις Δικαστές του Ανωτάτου Δικαστηρίου, στην περίπτωση των πολιτικών εφέσεων. Εάν όμως το ζήτημα που εγείρεται με την έφεση είναι μεγάλης νομικής σημασίας ή ιδιόζουσας φύσης το Εφετείο μπορεί να διευρυνθεί ώστε να περιλαμβάνει περισσότερους Δικαστές, δηλαδή είτε επτά από τους δεκατρείς του Ανωτάτου Δικαστηρίου (περιλαμβανομένου και του Προέδρου) είτε ακόμη και το σύνολο των δεκατριών Δικαστών. Εκτός από τις προαναφερόμενες περιπτώσεις διεύρυνσης του Εφετείου, διεύρυνση μπορεί να γίνει και σε περιπτώσεις συγκρουόμενων αποφάσεων Εφετείων με διαφορετική σύνθεση οπότε εγείρεται ζήτημα έλλειψης βεβαιότητας ως προς τα θέματα που εγείρονται στις συγκρουόμενες αποφάσεις και υπάρχει ανάγκη διασαφήνισης και ευθυγράμμισης της νομολογίας, πράγμα

που γίνεται με την απόφαση του διευρυμένου Εφετείου ή της Ολομέλειας του Ανωτάτου Δικαστηρίου.

Στη βάση της πυραμίδας της δικαστικής ιεραρχίας βρίσκονται τα Επαρχιακά Δικαστήρια και τα άλλα πρωτόδικα δικαστήρια ειδικής δικαιοδοσίας. Επαρχιακά Δικαστήρια υπάρχουν ένα σε κάθε ελεύθερη πόλη της Κύπρου αλλά το Επαρχιακό Δικαστήριο Λευκωσίας ασκεί και τη δικαιοδοσία του Επαρχιακού Δικαστηρίου Κερύνειας που είναι κατεχόμενο ενώ το Επαρχιακό Δικαστήριο Λάρνακας ασκεί και τη δικαιοδοσία του Επαρχιακού Δικαστηρίου Αμμοχώστου που είναι επίσης κατεχόμενο. Τα κατά τόπον Επαρχιακά Δικαστήρια έχουν αρμοδιότητα να εκδικάζουν υποθέσεις η βάση των οποίων προέκυψε στα γεωγραφικά όρια της δικαιοδοσίας τους ή όπου ο εναγόμενος έχει την κατοικία ή τον τόπον εργασίας του μέσα στα όρια της τοπικής δικαιοδοσίας του δικαστηρίου.

Στα Επαρχιακά Δικαστήρια υπηρετούν Επαρχιακοί Δικαστές, Ανώτεροι Επαρχιακοί Δικαστές και Πρόεδροι Επαρχιακών Δικαστηρίων και ανάλογα με τη θέση του κάθε Δικαστή αυτός έχει καθ' ύλην αρμοδιότητα στην εκδίκαση πολιτικών υποθέσεων. Οι Πρόεδροι των Επαρχιακών Δικαστηρίων έχουν απεριόριστη καθ' ύλην αρμοδιότητα να εκδικάσουν, πρωτόδικα, οποιαδήποτε πολιτική υπόθεση ανεξαρτήτως του ορίου των ποσών που διεκδικούνται με την υπόθεση.

Εκτός από τα Επαρχιακά Δικαστήρια, στη βάση της πυραμίδας βρίσκονται και τα εξής άλλα δικαστήρια εξειδικευμένης δικαιοδοσίας

τα οποία ασκούν πολιτική δικαιοδοσία. Αυτά είναι τα Οικογενειακά Δικαστήρια τα οποία επιλαμβάνονται υποθέσεων οικογενειακής φύσεως και παιδιών, τα Δικαστήρια Ελέγχου Ενοικιάσεων τα οποία επιλαμβάνονται υποθέσεων ενοικιοστασίου, δηλαδή διαφορών μεταξύ ιδιοκτητών και ενοικιαστών ακινήτων, και το Δικαστήριο Εργατικών Διαφορών το οποίο επιλαμβάνεται υποθέσεων εργοδοσίας και πλεονασμού.

Το Ανώτατο Δικαστήριο, τα Επαρχιακά Δικαστήρια και τα Οικογενειακά Δικαστήρια στελεχώνονται μόνον από επαγγελματίες Δικαστές και των δύο φύλων. Το Δικαστήριο Ελέγχου Ενοικιάσεων όμως και το Δικαστήριο Εργατικών Διαφορών στελεχώνονται τόσο από επαγγελματίες Δικαστές, οι οποίοι προεδρεύουν των δικαστηρίων, όσο και από μη επαγγελματίες, παρέδρους, οι οποίοι στην περίπτωση του Δικαστηρίου Ελέγχου Ενοικιάσεων εκπροσωπούν τους ιδιοκτήτες ακινήτων και τους ενοικιαστές ενώ στην περίπτωση του Δικαστηρίου Εργατικών Διαφορών προέρχονται από τους εργοδότες και τους εργοδοτούμενους αντίστοιχα.

Στην περίπτωση του Οικογενειακού Δικαστηρίου οι εφέσεις ακούονται από το Δευτεροβάθμιο Οικογενειακό Δικαστήριο το οποίο αποτελείται από τρεις Δικαστές του Ανωτάτου Δικαστηρίου οι οποίοι υπηρετούν εναλλάξ για περιόδους δύο ετών.

Εκτός από τα πολιτικά δικαστήρια υπάρχουν και τα Ποινικά Δικαστήρια τα οποία αποτελούνται (α) από τα Κακουργιοδικεία τα οποία έχουν τριμελή σύνθεση και τα οποία επιλαμβάνονται των

σοβαρότερων ποινικών υποθέσεων, και (β) τα Επαρχιακά Δικαστήρια τα οποία, με μονομελή σύνθεση, ασκούν συνοπτική ποινική δικαιοδοσία και επιλαμβάνονται των λιγότερο σοβαρών αδικημάτων. Επιπρόσθετα υπάρχει και το Στρατιωτικό Δικαστήριο ή Στρατοδικείο του οποίου προεδρεύει επαγγελματίας Δικαστής και στελεχώνεται και από δύο Παρέδρους, Αξιωματικούς της Εθνικής Φρουράς, το οποίο επιλαμβάνεται στρατιωτικών αδικημάτων.

Το Ανώτατο Δικαστήριο, ασκώντας τις εξουσίες του ως Ποινικό Εφετείο, επιλαμβάνεται εφέσεων από τα προαναφερόμενα ποινικά δικαστήρια. Επιπρόσθετα ασκεί και εξουσίες Ανωτάτου Συνταγματικού Δικαστηρίου, Διοικητικού Δικαστηρίου τόσο πρωτοβάθμια όσο και κατ' έφεση, Εκλογοδικείου, Ναυτοδικείου, καθώς και Δικαστηρίου που ελέγχει τα κατώτερα δικαστήρια με τα λεγόμενα προνομιακά εντάλματα. Τα προνομιακά εντάλματα σκοπό έχουν να περιορίζουν τα πρωτόδικα δικαστήρια μέσα στα ορθά πλαίσια της δικαιοδοσίας τους.

Το Ανώτατο Δικαστήριο αποτελείται από τον Πρόεδρο του και τους δώδεκα Δικαστές του είναι και το Ανώτατο Δικαστικό Συμβούλιο της Κυπριακής Δημοκρατίας. Υπό αυτή του την ιδιότητα διορίζει όλους τους Δικαστές των πρωτοδίκων δικαστηρίων και έχει την εξουσία να προβαίνει στις προαγωγές και τις μεταθέσεις τους καθώς επίσης ασκεί και πειθαρχική εξουσία σ' αυτούς, δηλαδή σε περίπτωση διάπραξης πειθαρχικών αδικημάτων από τους Δικαστές των κατωτέρων δικαστηρίων μπορεί να διατάξει και τον τερματισμό των υπηρεσιών τους. Ο Πρόεδρος και οι Δικαστές του Ανωτάτου

Δικαστηρίου διορίζονται, σύμφωνα με το Σύνταγμα, από τον αρχηγό της Πολιτείας δηλαδή τον Πρόεδρο της Δημοκρατίας. Στην πράξη ο Πρόεδρος της Δημοκρατίας, κατά το διορισμό των μελών του Ανωτάτου Δικαστηρίου, συνήθως ζητά τις εισηγήσεις του Ανωτάτου Δικαστηρίου τις οποίες, κατά κανόνα, ακολουθεί. Από τη στιγμή που διορίζονται, ο Πρόεδρος και οι Δικαστές του Ανωτάτου Δικαστηρίου αλλά και οι Δικαστές των πρωτοδίκων δικαστηρίων, είναι εντελώς ανεξάρτητοι από οποιοσδήποτε παρεμβάσεις είτε από την ίδια τη δικαστική εξουσία είτε από τις άλλες δύο εξουσίες, δηλαδή την εκτελεστική και την νομοθετική (Κυβέρνηση και Βουλή). Η ανεξαρτησία των Δικαστών έχει τεράστια σημασία για την ομαλή λειτουργία του δημοκρατικού πολιτεύματος επειδή τα δικαστήρια ελέγχουν, μεταξύ άλλων, και τη νομιμότητα των πράξεων των άλλων δύο εξουσιών και της διοίκησης. Το Ανώτατο Δικαστήριο, υπό την ιδιότητα του ως Ανώτατο Συνταγματικό Δικαστήριο, ελέγχει ακόμα και τη συνταγματικότητα των νόμων, δηλαδή κατά πόσον οι νόμοι συνάδουν με το Σύνταγμα της Κυπριακής Δημοκρατίας.

Κατά κοινήν ομολογία το επίπεδο απονομής της δικαιοσύνης στην Κύπρο είναι ψηλό. Η δικαστική εξουσία είναι ανεξάρτητη, αμερόληπτη και ακέραιη. Το μόνο πρόβλημα που αντιμετωπίζει είναι οι καθυστερήσεις στην εκδίκαση των υποθέσεων, ιδίως πολιτικών αγωγών και διοικητικών προσφυγών. Καταβάλλεται κάθε δυνατή προσπάθεια ώστε το ζήτημα των καθυστερήσεων να βελτιωθεί αλλά αυτό δεν εξαρτάται μόνον από τα δικαστήρια αλλά και από την Πολιτεία γενικότερα η οποία οφείλει να παρέχει στα δικαστήρια όλα τα εφόδια για την εκτέλεση του έργου της. Τα δικαστήρια της

Κύπρου ελέγχονται, σε κάποιο βαθμό, από τα δύο Ευρωπαϊκά Δικαστήρια δηλαδή το Ευρωπαϊκό Δικαστήριο Ανθρωπίνων Δικαιωμάτων στο Στρασβούργο και το Δικαστήριο Ευρωπαϊκών Κοινοτήτων στο Λουξεμβούργο. Το πρώτο δικαστήριο ασχολείται με την εφαρμογή της Ευρωπαϊκής Σύμβασης Ανθρωπίνων Δικαιωμάτων και ανήκει στο Συμβούλιο της Ευρώπης και το δεύτερο δικαστήριο ασχολείται με την εφαρμογή του ευρωπαϊκού κοινοτικού δικαίου και ανήκει στην Ευρωπαϊκή Ένωση.

Οι Κύπριοι Δικαστές αισθάνονται ως καθήκον τους την προάσπιση των δικαιωμάτων του ανθρώπου και τη διατήρηση του κράτους δικαίου. Με την έκφραση κράτος δικαίου εννοούμε βασικά ότι ουδείς είναι υπεράνω του Νόμου και ότι όλοι είναι ίσοι ενώπιον του Νόμου. Η εφαρμογή του κράτους δικαίου εγγυάται, σε τελευταία ανάλυση, ότι, στο κράτος, υπερισχύει η ισχύς του δικαίου και όχι το δίκαιο της ισχύος.

24 Οκτωβρίου, 2008.